

PARAULES DE VIDA

L'educació dels fills

Cada any, quan comença l'última etapa del curs, els pares que teniu fills en edat escolar comenceu a pensar en el següent. Estic convençut que l'educació dels vostres fills és una de les coses que més us preocupa, i que desitgeu encertar en les decisions perquè voleu el millor per a ells. És un dels deures més importants que teniu com a pares i un dret que els poders públics tenen l'obligació de respectar.

El procés educatiu és un camí de creixement personal en totes les dimensions, i no es redueix únicament a l'àmbit acadèmic i l'aprenentatge de coneixements. Un desenvolupament integral inclou també l'assimilació d'actituds i valors per a integrar-se en la societat buscant el bé de tots, convivint fraternalment i treballant per un món més just.

Per a interioritzar aquests principis i portar-los a la pràctica, les persones necessitem educar-nos en una certa autodisciplina valorant el treball i l'esforç, i creixent en el sentit de la pròpia responsabilitat. Els cristians no podem oblidar, d'altra banda, que la nostra fe inclou una visió de les realitats humanes: del matrimoni i de la família, de la societat i la política, de la dignitat del treball, de la importància de la cultura en la construcció d'un món més respectuós i humà. En una educació integral no hauria de faltar la formació en la fe que ajude a comprendre el perquè de les opcions cristianes davant la vida i davant el món que ens envolta. Per això, us vull animar a incloure l'ensenyament de la religió en els programes educatius dels vostres fills. Sens dubte, una sòlida formació cristiana farà d'ells millors persones.

Els primers educadors i, per tant, els qui tenen el dret i el deure de decidir l'orientació fonamental de l'educació que han de rebre els xiquets i joves són els pares. Els poders públics tenen l'obligació que aquests puguin accedir per igual a l'educació que desitgen per als seus fills; han de garantir que tots els centres educatius aconseguixin uns nivells acadèmics adequats, establint plans i programes d'estudi; i han de procurar que els ciutadans assimilïn els valors que garanteixen una convivència social basada en el respecte a totes les persones, creences i maneres de pensar. Però quan intenten imposar ideologies o formes de pensament contràries als principis religiosos o morals dels ciutadans, s'extralimiten en les seues funcions. La laïcitat no pot convertir-se en laïcisme,

que seria una mena de «religió de l'estat» que naix de la sospita cap a les religions i pretén substituir-les, sinó la neutralitat basada en una valoració positiva del fet religiós.

Per tot això, penso que el servei educatiu que l'Església ofereix a la societat continua sent necessari en el moment actual. Si en altres èpoques es van crear escoles catòliques per cobrir un dèficit en el sistema educatiu, actualment són una possibilitat que garanteix els drets dels pares en l'educació dels fills i contribueix al pluralisme cultural i, en definitiva, a la llibertat, en uns moments en què els poders públics tendeixen a envair tots els àmbits de la vida de les persones i de les famílies.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

EL MANIFEST POSTHUMANISTA (II)

Discerniment ètic

Segons la visió transhumanista, l'ésser humà ha de ser superat mitjançant la tecnologia. El que s'esdevindrà després d'aquest salt qualitatiu serà un ens que tindrà més potències, més capacitats i més qualitats que l'ésser humà en l'estat actual.

El Manifest posthumanista, obra de Robert Pepperell, conté les tesis nuclears d'aquest moviment. Està estructurat en vuit parts precedides per unes declaracions generals. No forma

part de les nostres intencions desenvolupar una minuciosa exegesi d'aquest Manifest que tants adeptes suma en el conjunt del planeta, ni tampoc sotmetre'l a una crítica corrosiva. El que ens proposem, encara que sigui des d'un punt de vista panoràmic, és identificar algunes de les idees clau que hi ha latents en aquest text que pretén ser inspirador i clar com és propi del gènere literari d'un manifest.

Des del transhumanisme, la vida mental i l'emocional no flueixen de ma-

nera paral·lela, independentment de la vida orgànica i dels processos bioquímics, sinó que són la seva resultant. Si no es donen les condicions materials, les connexions que cal que tinguin lloc perquè hi hagi vida mental (*mental life*) i vida emocional (*emotional life*), no emergeix el món del pensament ni el món del sentiment, perquè aquests ambdós són subsidiaris del primer nivell.

En aquest punt, la sintonia entre el transhumanisme i el neurocientisme

també és molt evident. Sense entrar, ara, en dilucidacions marginals, cal dir, però, que no es pot posar dins del mateix sac la neurociència i el neurocientisme, perquè el primer mot es refereix a un tipus de ciència, la que estudia, essencialment, el sistema neurològic humà, mitjançant el mètode científic, mentre que el segon evoca una ideologia, un mode d'entendre la realitat, una filosofia.

Dr. Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

La educación de los hijos

Cada año, cuando comienza la última etapa del curso, los padres que tenéis hijos en edad escolar comenzáis a pensar en el siguiente. Estoy convencido de que la educación de vuestros hijos es una de las cosas que más os preocupa, y que deseáis acertar en las decisiones porque queréis lo mejor para ellos. Es uno de los deberes más importantes que tenéis como padres y un derecho que los poderes públicos tienen la obligación de respetar.

El proceso educativo es un camino de crecimiento personal en todas las dimensiones, y no se reduce únicamente al ámbito académico y al aprendizaje de conocimientos. Un desarrollo personal integral incluye también la asimilación de actitudes y valores para integrarse en la sociedad buscando el bien de todos, conviviendo fraternalmente y trabajando por un mundo más justo.

Para interiorizar estos principios y llevarlos a la práctica, las personas necesitamos educarnos en una cierta autodisciplina valorando el trabajo y el esfuerzo, y creciendo en el sentido de la propia responsabilidad. Los cristianos no podemos olvidar, por otra parte, que nuestra fe incluye una visión de las realidades humanas: del matrimonio y de la familia, de la sociedad y la política, de la dignidad del trabajo, de la importancia de la cultura en la construcción de un mundo más respetuoso y humano. En una educación integral no debería faltar la formación en la fe que ayude a comprender el porqué de las opciones cristianas ante la vida y ante el mundo que nos rodea. Por ello, os quiero animar a incluir la enseñanza de la religión en los programas educativos de vuestros hijos. Sin duda alguna, una sólida formación cristiana hará de ellos mejores personas.

Los primeros educadores y, por tanto, quienes tienen el derecho y el deber de decidir la orientación fundamental de la educación que han de recibir los niños y jóvenes son los padres. Los poderes públicos tienen la obligación de que éstos puedan acceder por igual a la educación que desean para sus hijos; deben garantizar que todos los centros educativos alcancen unos niveles académicos adecuados, estableciendo planes y programas de estudio; y han de procurar que los ciudadanos asimilen los valores que garantizan una convivencia social basada en el respeto a todas las personas, creencias y formas de pensar. Pero cuando intentan imponer ideologías o formas de pensamiento contrarias a los principios religiosos o morales de los ciudadanos, se extralimitan en sus funciones. La laicidad no puede convertirse en laicismo, que sería una especie de «religión del estado» que nace de la sospecha hacia las religiones y pretende sustituirlas, sino la neutralidad basada en una valoración positiva del hecho religioso.

Por todo ello, pienso que el servicio educativo que la Iglesia ofrece a la sociedad continúa siendo necesario en el momento actual. Si en otras épocas se crearon escuelas católicas para cubrir un déficit en el sistema educativo, actualmente son una posibilidad que garantiza los derechos de los padres en la educación de los hijos y contribuye al pluralismo cultural y, en definitiva, a la libertad, en unos momentos en que los poderes públicos tienden a invadir todos los ámbitos de la vida de las personas y de las familias.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Reunió de delegats de Missions

Aquesta setmana els delegats i delegades, voluntaris/es i treballadors/es de les OMP de les delegacions de Catalunya ens hem trobat, de manera virtual, en la reunió de zona habitual al mes de febrer. Normalment ens trobem tots a Tarragona per compartir dos dies de treball, formació, companyerisme, interacció i apropament, i temps també per a la cultura i l'oci.

Aquest any degut a la pandèmia no hem deixat de trobar-nos però d'una altra manera. Gràcies a les xarxes socials podem continuar treballant conjuntament, i ben aviat ens podrem retrobar presencialment.

Aquest cop ens hem centrat en valorar la campanya d'Infància Missionera, i en les mancances que

tenim en formació i posar fil a l'agulla per planificar per al que queda de curs.

Delegacions de la CET

Notícies de la missionera

M.ª Àngeles Cornellés de Benicarló

La missionera M.ª Àngeles Cornellés, Concepcionista Franciscana de Benicarló, que resideix actualment a Malabo, capital de Guinea Equatorial, ens comunica amb gran goig que van rebre la visita del Bisbe de la diòcesi i l'acolliren amb una gran festa agraint la seva presència.

Fa quaranta anys que responen a la crida del Bisbe de Guinea van marxar sis germanes, una de cada convent d'Espanya, per a fundar allí, malgrat que d'aquelles només queda M.ª Àngeles. Actualment són tres monges i una postulant, totes quatre autòctones. La superiora és una d'e-

lles i s'anomena Rufina, fruit de la sembra feta mitjançant la germana M.ª Àngeles, la qual opina que si el testimoni de l'Evangeli no es porta a terme per la gent del mateix lloc, és més fàcil que els seus ensenyaments siguin arrelats més profundament en els cors i en les ànimes d'aquella bona gent.

Gràcies a Déu ens comenten que la Covid-19 per la seva zona no els afecta massa, ja que viuen a la perifèria de la ciutat. Agraïen de tot cor l'ajuda rebuda per a comprar una bomba nova amb més potència per al pou que els subministra aigua potable, ja que l'altra se'ls va malmetre.

Donem gràcies al Senyor pels nostres missioners que, malgrat tot, continuen a l'avantguarda en el camí de l'evangelització.

Delegació diocesana de Missions

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

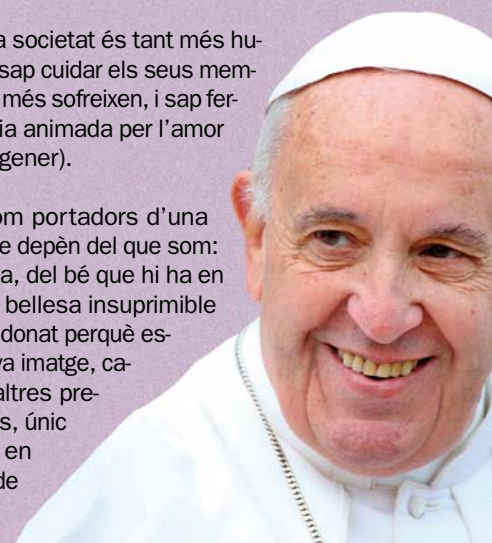
@Pontifex: «Aixecar la vista» és el primer pas que ens disposa a l'adoració. Quan elevem els ulls a Déu, els problemes de la vida

no desapareixen, però sentim que el Senyor ens dona la força necessària per a afrontar-los» (6 de gener).

@Pontifex: «Impressiona que el Senyor hagi passat la major part del temps en la Terra vivint la vida de tots els dies, sense donar-se a conèixer. És un bonic missatge: ens revela la grandesa del quotidià, la importància als ulls de Déu de cada moment de la vida, fins i tot el més senzill» (11 de gener).

@Pontifex: «Una societat és tant més humana com més sap cuidar els seus membres fràgils i que més sofreixen, i sap fer-ho amb eficiència animada per l'amor fratern» (12 de gener).

@Pontifex: «Som portadors d'una gran riquesa, que depèn del que som: de la vida rebuda, del bé que hi ha en nosaltres, de la bellesa insubstituïble que Déu ens ha donat perquè estem fets a la seva imatge, cadascun de nosaltres preciosos als seus ulls, únic i insubstituïble en la història» (12 de gener).

La Delegació del Clergat va proposar celebrar els exercicis espirituals, donada la situació de pandèmia, en dues tandes. Una a la zona catalana i l'altra a la zona valenciana. El nostre Bisbe ens va dirigir les dues meditacions matinals intercalades amb l'Adoració Eucarística diària.

Prenent com a punt de referència els exercicis ignasians il·luminats per textos evangèlics, el predicador va introduir els participants en la veritat de la seva vida per conformar-la segons Déu i la seva Paraula en el camí de la conversió. La Quaresma és el temps de la veritat que per la força de la Paraula de Déu jutja les nostres accions, paraules i actituds.

Els exercicis són moments de gràcia per enfortir la vida presbiteral en el servei fidel, constant i joïós, fent memòria del dia de la nostra ordenació en la que se'ns va dir lliurant-nos la patena i el calze: «Pensa sempre el

Exercicis espirituals

que faràs, reproduïx en tu el que commemoraràs, i conforma la teua vida al misteri de la creu del Senyor.»

Jesús s'ha fet camí i contemplat els misteris de la seva vida «como si presente me hallare» ens invita a

acompanyar-lo amb un vida senzilla i humil que ens fa lliures davant de les coses, de les persones i de les circumstàncies i d'eixa manera tenir una vida sacerdotal sana.

Agrair el regal de Jesús, d'haver conegut el Senyor i tenir-lo com a fonament últim de la nostra vida sacerdotal vivint-la des de les Benaurances que són el retrat interior, el seu cor.

El misteri de la Creu es fa present en la vida sacerdotal i acceptant-la es converteix en moment de gràcia que renova el nostre lliurament perquè Eucaristia i Creu formen una unitat que porta a la Pasqua. I la Pasqua dona sentit a tot el que som i fem.

Hem viscut uns dies intensos, acompanyats per l'experiència ignasiana del gran espeleòleg de l'ànima que cerca i troba Déu i per la paraula càlida, interrogant i suggerent del predicador.

Mn. Carlos García

«24 Hores per al Senyor» a la parròquia Mare de Déu del Roser de Ferreries

A la parròquia Mare de Déu del Roser de Ferreries i amb àmbit arxiprestal hem celebrat, un any més, les «24 Hores per al Senyor».

Des del divendres 13 de març al vespre fins al dissabte 14 al vespre, s'ha mantingut l'adoració al Senyor observant totes les normes sanitàries i el toc de queda, però sense interrompre la pregària.

Moltes persones es van poder apropar a rebre el sacrament de la Reconciliació gràcies a que molts mossens de l'arxiprestat van fer torns de confessions per cobrir les 24 hores.

Mn. Ramon Labernié
Arxiprest del Baix Ebre

AGENDA

► **Dissabte 17**, Pquia. Sant Jaume de Camarles, a les 19 h, confirmacions.

* Aquest acte pot canviar degut a les circumstàncies per la pandèmia de la Covid-19.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

12. □ **Dilluns** (lit. hores: 2a setm.) [Fets 4,23-31 / Sl 2 / Jo 3,1-8]. Sant Juli I, papa (romà, 337-352); sant Damià, bisbe. *Tortosa* (territori de la Comunitat Valenciana): Sant Vicenç Ferrer.

13. □ **Dimarts** [Fets 4,32-37 / Sl 92 / Jo 3,7-15]. Sant Hermenegild, príncep hispànic, mr. (586); sant Martí I, papa (649-656) i mr.;

14. □ **Dimecres** [Fets 5,17-26 / Sl 33 / Jo 3,16-21]. Sant Tiburci, mr.; sant Lambert, bisbe; santa Domnina, vg. i mr.

15. □ **Dijous** [Fets 5,27-33 / Sl 33 / Jo 3,31-36]. Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro González), rel. dominicà, de Galícia; sant Crescent, mr.; santes Basilissa i Anastàsia, mrs. a Roma.

16. □ **Divendres** [Fets 5,34-42 / Sl 26 / Jo 6,1-15]. Sant Toribi de Lièbana, bisbe; santa Engràcia, vg., i companys màrtirs a Saragossa; sant Benet-Josep Labre, captaire.

17. □ **Dissabte** [Fets 6,1-7 / Sl 32 / Jo 6,16-21]. Sants Elies, Pau i Isidor,

monjos i mrs. a Còrdova; sant Anicet, papa (siríac, 155-166) i mr.; sant Robert, abat; beata Marianna de Jesús, vg.; beat Baptista Spagnoli, rel. carmelità.

18. □ **Diumenge vinent**, III de Pasqua (lit. hores: 3a setm.) [Fets 3,13-15.17-19 / Sl 4 / 1Jo 2,1-5a / Lc 24,35-48]. Sant Eleuteri, bisbe, i la seva mare Antia, mrs.; beat Andreu Hibernon, rel. franciscà, d'Alcantarilla; beata Maria de l'Encarnació, rel. carmelitana.

Diumenge II de Pasqua o de la Divina Misericòrdia (B)

COMENTARI

«Feliços els qui creuran sense haver vist»

La figura de Tomàs ha entrat en la nostra forma de parlar com la persona incrèdula per excel·lència. És el que ens diu l'evangeli. Els seus companys li duen: *Hem vist el Senyor, però ell els contesta: Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus i la mà dins el costat no m'ho creuré pas.* Té por que els seus companys hagin tingut una visió o al·lucinacions o hagin vist un fantasma. Ell no vol caure en aquests paranyes! Vol comprovar, vol tocar. És el que ens passa a nosaltres i a moltes persones. La fe no és fàcil. Però quan veu Jesús, ja no necessita tocar-lo tot i que Jesús el convida a fer-ho: la seva confessió és molt clara: *Senyor meu i Déu meu.* Però què diu Jesús: *¿Perquè m'ha vist, has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.* Això és un consol i un motiu d'alegria per a nosaltres que sempre voldríem tocar, constatar, estar absolutament segurs de tot: Feliços si creiem sense haver vist. La fe té la força del tocar i comprovar.

La fe en la resurrecció va portar els primers cristians a una vida absolutament nova: *La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima i ningú d'ells parlava de les coses que posseïa com si fossin pròpies, sinó que tenien tots els béns en comú; per això entre ells no hi havia ningú que visqués en la indigència.* I tot això degut al testimoni que donaven els apòstols de la resurrecció de Jesucrist. Joan, a la segona lectura, ens ha recordat que *la nostra fe és la victòria que ja ha vençut el món.* ¿Qui venç el món, sinó el qui creu que Jesús és el fill de Déu? El món, aquí, és tot allò que ens aparta de Déu, totes les coses caduques que ens sedueixen i que no són consistents, que no valen. La fe en Crist en el qual nosaltres creiem tot i no haver-lo vist ens porta a un món nou, a un món de germans, a un relativitzar les riqueses, a un posar-les al servei de tots.

Veritablement som feliços si creiem en Crist malgrat que no el pugem tocar i veure. Els sentits es poden equivocar; la fe en Crist, mai.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura dels Fets dels Apòstols (Ac 4,32-35)

La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i ningú d'ells no parlava de les coses que posseïa com si fossin pròpies, sinó que tenien tots els béns en comú. El testimoni que els Apòstols donaven de la resurrecció de Jesucrist el confirmaven amb el poder que tenien d'obrar grans miracles. Tots els creients eren molt ben vistos de la gent. Entre ells no hi havia ningú que visqués en la indigència, perquè tots els qui eren propietaris de terres o d'immobles els venien, dipositaven als peus dels Apòstols el producte de la venda i era distribuït segons les necessitats de cadascú.

▶ Salm responsorial (117)

R. *Enaltiu el Senyor: Que n'és, de bo, perdura eternament el seu amor. O bé: Al·leluia.*

▶ Lectura de la primera carta de sant Joan (1Jn 5,1-6)

Estimats, tothom qui creu que Jesús és el Messies ha nascut de Déu, i no hi ha ningú que estimi el pare sense estimar els fills que han nascut d'ell.

Si estimem Déu i complim els seus manaments, no hi ha dubte que estimem els fills de Déu, ja que estimar Déu vol dir guardar els seus manaments. I aquests manaments no són feixucs, perquè cada fill de Déu és un vencedor del món. La nostra fe és la victòria que ja ha vençut el món. ¿Qui venç el món, sinó el qui creu que Jesús és el fill de Déu? Ell, Jesucrist, ha vingut a complir la seva missió per l'aigua i per la sang; no per l'aigua solament, sinó per l'aigua i per la sang, i l'Esperit en dona testimoni, ja que l'Esperit és la veritat.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Joan (Jn 20,19-31)

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.» Llavors alenà damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdonareu, quedaran sense perdó.» Quan vingué Jesús, Tomàs, el Bessó, un dels dotze, no era allà amb els altres. Ells li digueren: «Hem vist el Senyor.» Ell els contestà: «Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus, i la mà dins el costat, no m'ho creuré pas.» Vuit dies més tard els deixebles eren a casa altra vegada i Tomàs també hi era. Estant tancades les portes, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després digué a Tomàs: «Porta el dit aquí i mira'm les mans; porta la mà i posa-me-la dins el costat.» No siguis tan incrèdul. Si-gues creient.» Tomàs li respongué: «Senyor meu i Déu meu!» Jesús li diu: «Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.» Jesús va fer en presència dels deixebles molts altres miracles que no trobareu escrits en aquest llibre. Els que heu llegit aquí han estat escrits perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, havent cregut, tingueu vida en el seu nom.

▶ Lectura del libro de los Hechos de los Apóstoles (Hch 4,32-35)

El grupo de los creyentes tenía un solo corazón y una sola alma: nadie llamaba suyo propio nada de lo que tenía, pues lo poseían todo en común. Los apóstoles daban testimonio de la resurrección del Señor Jesús con mucho valor. Y se los miraba a todos con mucho agrado.

Entre ellos no había necesitados, pues los que poseían tierras o casas las vendían, traían el dinero de lo vendido y lo ponían a los pies de los apóstoles; luego se distribuía a cada uno según lo que necesitaba.

▶ Salmo responsorial (117)

R. *Dad gracias al Señor porque es bueno, porque es eterna su misericordia. O bien: Aleluya.*

▶ Lectura de la primera carta del apóstol san Juan (1Jn 5,1-6)

Queridos hermanos: Todo el que cree que Jesús es el Cristo ha nacido de Dios; y todo el que ama al que da el ser ama también al que ha nacido de él. En esto conocemos que amamos a los hijos de Dios: si amamos a Dios y cumplimos sus mandamientos. Pues en esto consiste el amor de Dios: en que guardemos sus mandamientos. Y sus mandamientos no son pesados, pues todo lo que ha nacido de Dios vence al mundo. Y lo que ha conseguido la victoria sobre el mundo es nuestra fe. ¿Quién es el que vence al mundo sino el que cree que Jesús es el Hijo de Dios? Este es el que vino por el agua y la sangre: Jesucristo. No solo en el agua, sino en el agua y en la sangre; y el Espíritu es quien da testimonio, porque el Espíritu es la verdad.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 20,19-31)

Al anochecer de aquel día, el primero de la semana, estaban los discípulos en una casa, con las puertas cerradas por miedo a los judíos. Y en esto entró Jesús, se puso en medio y les dijo: «Paz a vosotros». Y, diciendo esto, les enseñó las manos y el costado. Y los discípulos se llenaron de alegría al ver al Señor. Jesús repitió: «Paz a vosotros. Como el Padre me ha enviado, así también os envío yo». Y, dicho esto, sopló sobre ellos y les dijo: «Recibid el Espíritu Santo; a quienes les perdonéis los pecados, les quedan perdonados; a quienes se los retengáis, les quedan retenidos.». Tomàs, uno de los Doce, llamado el Mellizo, no estaba con ellos cuando vino Jesús. Y los otros discípulos le decían: «Hemos visto al Señor». Pero él les contestó: «Si no veo en sus manos la señal de los clavos, si no meto el dedo en el agujero de los clavos y no meto la mano en su costado, no lo creo». A los ocho días, estaban otra vez dentro los discípulos y Tomàs con ellos. Llegó Jesús, estando cerradas las puertas, se puso en medio y dijo: «Paz a vosotros». Luego dijo a Tomàs: «Trae tu dedo, aquí tienes mis manos; trae tu mano y métela en mi costado; y no seas incrédulo, sino creyente». Contestó Tomàs: «¡Señor mío y Dios mío!». Jesús le dijo: «¿Porque me has visto has creído? Bienaventurados los que crean sin haber visto». Muchos otros signos, que no están escritos en este libro, hizo Jesús a la vista de los discípulos. Estos han sido escritos para que creáis que Jesús es el Mesías, el Hijo de Dios, y para que, creyendo, tengáis vida en su nombre.